

A large, stylized dark purple leaf graphic is positioned on the right side of the page, extending from the top right towards the center. A thin stem with several smaller leaves curves from the bottom left towards the center, passing behind the main text.

6 Esittävä taide

Johdattavat kysymykset

- Miten länsimainen esittävä taide on syntynyt?
- Miten kristinuskossa käytetään teatterin eri keinoja?
- Millainen on tanssin merkitys kristinuskossa?
- Mikä merkitys teatterilla ja tanssilla on muissa maailmanuskonnoissa?

Länsimaisen tanssin ja teatterin historiaa

Tanssi

- rituaalista tanssia jo kauan
- esittävän tanssin alku Dionysos-juhlista, jossa suunniteltuja tansseja

Teatteri

- syntyi Antiikin Kreikassa
- Dionysos-juhlien näytelmäkilpailut
- varhaisia lajityyppejä tragedia, komedia ja satyyrinäytelmät

Teatteri kristinuskossa

- kielteinen suhtautuminen osalla kristillisistä ajatteliijoista
  - näytelmien pakanalliset jumaluudet ja moraalin heikentyminen
- teatterikielto ja kaupunkikulttuurin näivettyminen
- 1000-luvulla uskonnolliset näytelmät
- reformaation jälkeen uskonnollisten aiheiden väheneminen
- uuden ajan näytelmissä hurskauden kuvausta
- romantiikan aikana taiteilijat tämän- ja tuonpuoleisuuden välittäjiä
- nykyisin esimerkiksi pääsiäisen kärsimysnäytelmät

Tanssi kristinuskossa

- varhaisille kristityille juutalaisilta
- keskiajan alussa tanssikielto kirkoissa
- reformaatiossa Luther hyväksyi tanssin, useat papit pitivät edelleen pakanallisena
- nykyisin eri muotoja kuten liturginen, gospel- ja ylistystanssi

Teatteri ja tanssi muissa maailmanuskonnoissa

Juutalaisuus

- teatterin tausta purim-esityksissä
- näyttämöllinen toiminta voi lähentää ihmistä ja Jumalaa
- myös kielteistä suhtautumista teatteriin
- tanssi esimerkiksi osana häitä

Islam

- profeettaa ei tule kuvata
- nukketeatteri ja mimiikka
- pyörivien dervissien tanssi

Aasian uskonnot

- varhainen intialainen sanskrit-teatteri ja pyhät tanssit
- näytelmissä eläinhahmot buddhalaisuuden suojelejoina
- taolaisuuden rituaalitanssit
- buddhalaisuuden bugaku-tanssi
  - symmetria
- šintolaisuuden kagaru-tanssi
  - osa rituaalista puhdistautumista

Keskeiset käsitteet

- mimiikka
- temppelitanssi
- tragedia,
- komedia
- satyyrinäytelmä,
- kärsimysnäytelmä
- seimikuvaelma
- sacred dance
- liturginen tanssi
- gospeltanssi
- mudra
- dervissit
- nukketeatteri
- bugaku-tanssiteatteri

